

Intencijos: kas gelbėja santykius?

Delfi.lt neseniai pasirodė šaunus straipsnis apie tai, kaip amerikiečių rašytojas Ričardas Paulas Evansas išgelbėjo savo santykius ir santuoką. Visą straipsnį galite paskaityti čia: <http://m.delfi.lt/gyvenimas/myli-nemyli/article.php?id=67727688> „Sunku patikėti: paprastas klausimas, kuris išgelbėjo santuoką“

Dalinamės savo pastebėjimais, kas iš tikro išgelbėjo šią porą ir kodėl vyro uždavinėjamas klausimas buvo tik ledkalnio viršūnė slepianti šį tą daugiau nei paprasti žodžiai.

Žmonių veiksams ir žodžiams mes skiriame daug dėmesio, pagal tai darome išvadas, koks tai žmogus, vertiname jį, peikiame arba giriame. Tačiau veiksmai ir žodžiai kartais būna labai prastas rodiklis, mažai pasakantis apie tai, kas ir koks žmogus yra iš tikro.

Įsivaizduokite, kad jums kas nors pasakoja apie žmogų, kuris išsitraukia aštrų įrankį ir perpjauna kitam žmogui krutinę, kaip iš žaizdos teka kraujas, kaip matosi pulsuojanti širdis. Skamba žiauriai ir jautresniam žmogui šiurpas nubėgtų per nugarą, tačiau toks pasakojimas lygiai tiek pat tinka apibūdinti žudikui maniakui kiek ir chirurgui, darančiam atvirą širdies operaciją. Kas skiriasi? Žmogaus intencija – kodėl jis iš tikro daro tai, ką daro. Dabar įsivaizduokite, kad jus ruošia operacijai ir turite galimybę rinktis iš dviejų vienodai profesionalių chirurgų, tik vienam pacientas yra viso labo skaičius, o kitam nuoširdžiai rūpите jūs ir jūsų gyvybė bei sveikata. Kurį pasirinktumėte? Procedūra ta pati, tačiau neabejotinai mieliau rinktumėtės žmogų, kuris į procedūrą dar įdeda ir savo širdį, ne tik mechaniškai atlieka savo darbą ir pamiršta, kad apskritai egzistuojate. Taigi grįžkime prie rašytojo ir jo pašlijusių santykių, kuriuose įvyko drastiškas

lūžis. Nukamuotas ir pervargęs vyras padarė didžiulį atradimą – jis negali pakeisti kito žmogaus, t.y. savo žmonos. Visos jo intencijos iki tol buvo sutelktos į tai, kaip padaryti, kad jo žmona pasikeistų. Visi jo veiksmai, net ir gražūs, jei jų buvo, buvo paženklinti viena intencija – noriu, kad kitas žmogus, būtų kitoks nei yra ir aš pyksiu, manipuluosiu, darysiu viską, kas mano valioje, kad tai pasiekčiau. Įsivaizduokite (o kai kam ir įsivaizduoti nereikia), kad jūsų partneris su jumis elgiasi taip, kaip elgiasi, vedamas kaip tik tokių paskatų, t.y. noro pakeisti jus, kad jam būtų patogiau. Įsivaizduokite, pajauskite savo reakciją į tai. Ar kyla noras būti geresniu žmogumi, pasistengti dėl antros pusės ar visgi natūraliau skamba noras priešintis ir gelti atgal? Ričardui pasisekė. Pasidavęs ir melddamas pagalbos jis gavo savo atsakymą, gavo suvokimą ir gavo nurodymus, ką daryti toliau. Kas pasikeitė labiausiai, buvo jo intencijos. Tą patį klausimą, kurį uždavinėjo Ričardas – kaip galiu padaryti tavo dieną geresne? – galima užduoti visai iš kitų paskatų. Galima to klausti ir laukti nesulaukti, kada partneris pasikeis ir pradės berti atgal visą gėrį, kurio garantuotai nusipelnėte už tokį malonų elgesį. Ričardas, tuo tarpu, nesitikėjo nieko. Jis tik suprato, kad myli šią moterį ir iš tikro nori, kad jos diena būtų geresnė. Jo klausime neliko savanaudiškumo, neliko egoizmo. Pats Dievas palaimino jį, pasidavusį ir meldžiantį pagalbos, suteikdamas tiek jėgos ir kantrybės, kurios jam neabejotinai reikėjo pirmas savaites nesavanaudiškai tarnaujant savo mylimam žmogui. Šita begalinė kantrybė, stipri intencija ir aiškus suvokimas ko vyras nori ir kas jam svarbu padėjo pralaužti iš prigimties gerą žmonos širdį ir atvėrė jiems kelią į naują santykių kokybę.

Ne viena pora dievagojasi, kad nori kažką keisti santykiuose, tačiau jų intencijos, perspektyva, iš kurios mato santykius, nesikeičia. Ji vis lieka ta pati – jei ji/jis pasikeistų, viskas būtų gerai ir tai jo/jos kaltė, kad mūsų santykiai tokie pašliję; aš stengiuosi, bet tai jam/jai iš tikro reikia stengtis. Žinoma, su kai kurias žmonėmis jokios intencijos

nieko nepadės ir žmonės, akiai besiaukojantys dėl agresyvių, priklausomų nuo alkoholio, narkotikų, grubiai besielgiančių partnerių turi kitas pamokas – išaugti iš naivumo, išlipti iš aukos vaidmens, išmokti paleisti partnerį ir t.t. Kita vertus jiems taip pat verta pasitikrinti tikrąsias intencijas, nes retai jos būna nesavanaudiškos. Dažniau „besąlyginį“ savęs aukojimą iš tikro motyvuoja baimė likti vienam, partnerio savinimasis, finansinis patogumas ir su tikra meile bei gero linkėjimu antrai pusei tai neturi nieko bendro išskyrus labai naivius žmones, nesuvokiančius gyvenimo realybės.

Norite pagerinti santykius? Pažvelkite į save. Išsiaiškinkite, kas iš tikro jus skatina tai daryti, kas jums iš tikro svarbu, kokios jūsų nuostatos, intencijos, vertybės. Žvelgiate į save ar atsakomybę už santykius verčiate ant partnerio? Savanaudiškumas labai silpna jėga ir santykiuose gali padėti nebent užgniaužti silpnesnį partnerį, priversti jį gyventi baimėje ir akiai vykdyti jūsų norus. Linkėjimas ir nuoširdus norėjimas kitam žmogui visko, kas geriausia yra galinga jėga, galinti padaryti perversmus santykiuose. Tuo tarpu veiksmai ir žodžiai yra tik ledkalnio viršūnė, dar nereiškianti, kad viskas yra tikrai taip, kaip atrodo iš pirmo žvilgsnio.

Santuoka be sutuoktinių

Santuoka, skirtingai nuo pasakų ir istorijų filmuose, knygoje, dainose, savaime negarantuoja nei meilės, nei „ilgai ir laimingai“. Iš esmės ji nereiškia nieko, tačiau žmonės per ilgus šimtmečius šiam ritualui suteikė tiek reikšmės, kad žmonių sąmonėse ji tapo ne ritualu, bet faktu. Faktu, kad santuoka sujungia du žmones į vieną, kad staiga jie tampa artimiausi žmonės vienas kitam, kad nuo šiol jie bus kartu ir varge ir džiaugsme, palaikys vienas kitą ir t.t. Mes

nenuvertiname santuokos, toli gražu! Tačiau santuokos ritualas poros gerbūviui iš esmės nesuteikia nieko – gerbūvį santuokai gali suteikti tik patys žmonės.

Santuoka be sutuoktinių neretas reiškinys. Kas tai yra? Tai santuoka, kuomet sutuoktiniai turi svarbesnių reikalų nei būti kartu ir rūpintis vienam kitu. Tai santuoka, kur poros gyvenime pirmą vietą užima vaikai, darbas, giminaičiai, buitis, pomėgiai. Kur laiko, praleisto kartu, kokybė tolygi bendravimui su eiliniaisiais pažįstamais arba, dar blogiau, barniams su nemėgstamais ir problemas keliančiais žmonėmis. Vyras lieka be žmonos, žmona be vyro. Abu gyvena nei kartu, nei atskirai ir sąmoningai ar nesąmoningai alksta tikro bendravimo, artumo, artimo žmogaus šalia. Tuomet neretai atsiranda kažkas iš „šalies“, kas bent jau žada būti artimu, mylinčiu draugu. Kaip tik tada pasirodo pikti nuskriausti partneriai, seniai dingęs vyras ar dingusi žmona, su klausimu – kaip tu galėjai? Aš tavo vyras/žmona, tu turi būti su manimi, mes juk kartu prieš valstybę, prieš gimines, prieš Dievą. Ar tikrai kartu?

Vieniųjų žmonių santuokose yra daugiau negu norėtusi. Męs neskatiname išdavysčių, tačiau neretai jos turi pagrindą – „teisėti“ draugai ir artimiausi žmonės palieka vienas kitą rasdami svarbesnių reikalų tikėdami, kad santuoka savaime yra viskas, ko reikia, kad pora būtų stabili. Arba, skaudesniais atvejais, pradeda pilti per gyvenimą sukauptą purvą ant partnerio, elgtis su juo kaip su nuosavybe, kuri kažką privalo ir kažką skolinga, nes „mudu juk santuokoje“.

Laiminga santuoka yra sukurta dviejų žmonių, kurie yra tikri draugai vienas kitam, tikri artimi žmonės veiksmais, žodžiais, elgesiu, pastangomis – ne antspaudu pase. Retas ieškos kito geriausio draugo ir artimiausio žmogaus, kai vieną tokį turi šalia. Retas kuris norės rizikuoti tikra draugyste ir partneryste, pajutęs jos skonį, vardan potencialiai trumpalaikio nuotykiu ar malonumu. Dažniausiai tai daro tie, kurie tokios tikros draugystės bei partnerystės savo

santuokoje neturi ir neturėjo – pasirinko netinkamą žmogų, nemokėjo sukurti, patys nukeliavo savais keliais į darbus ir hobius palikdami partnerį vieną. O ką daryti partneriui, jei „teisėtas“ draugas nenori būti šalia? Likti įkalintam neegzistuojančiuose santykiuose neturint teisės surasti kitą, atidesnį ir dėmesingesnį draugą? Intelektualiam žmogui santuokos sąvoka gali būti pakankamai tvirtas akstinas likti ištikimam bet kokiam partneriui, tačiau jei netyčia pasitaiko tinkamas žmogus tinkamoje vietoje, joks antspaudas pase neužpildys tuštumos, likusios nuo ignoruojančio sutuoktinio ir paviršutiniškų santykių.

Santuoka nereiškia, kad pora gyvens ilgai ir laimingai. Tik mylintys, gerbiantys vienas kitą ir besistengiantys dėl vienas kito žmonės gyvena ilgai ir laimingai. Santuoka nesuteikia artumo, ryšio, ji nejungia dviejų kūnų ir širdžių į vieną, jei to nedaro patys žmonės. Blogiausiu atveju ji gali įkalinti partnerius pašlijusiuose santykiuose maitindama viltimi, kad tai juk santuoka, mes esam šeima, tai, ką sukūrėm yra šventa ir t.t. O sieloje lieka glūdėti tuštuma ir išdavystės jausmas – žadėjo ilgai ir laimingai, o paliko vieną ir dar be teisės surasti kitą artimą žmogų ar draugauti su tuo, kuris netikėtai pasitaikė gyvenimo kelyje.

Susituokėte su mylimu žmogumi ir nenorite jo prarasti? Tuomet nepraraskite. Peržvelkite savo gyvenimą ir atsirinkite kas jums svarbiausia. Peržvelkite, kur galite sutaupyti savo emocinę ir fizinę energiją, kurią galbūt iššvaistote bereikalingoms pastangoms ar žmonėms, kurie jus išsunkia nieko neduodami atgal. Kokias veiklas galite padėti į šalį? Kokių santykių atsisakyti ir kokiems žmonėms uždaryti duris? Ką galite padaryti vardan savo pačių gerbūvio, kad turėtumėt jėgų pasirinkti partneriu, skirti jam/jai tikro dėmesio? Maloniau kalbėti, švelniau elgtis? Ar turite drąsos kelti problematiškus klausimus ir juos spręsti nelaukdami bręstančio konflikto ir nebėgdami į savas veiklas užsimiršimui? Ar numatėte laiko savo dienotvarkėje bent kartą savaitėje

praleisti veną kitą valandą tik su savo partneriu, atidėję į šalį visus reikalus? O kaip nedideli dėmesio ženklai – apkabinimai, pasidomėjimas, kaip sekėsi, pagyrimai, padėkojimai, gražių žodžių sakymai? Tai ne mistinė santuoka iš pasakų, kuri neegzistuoja realiai, tai viso labo tikras artimų žmonių bendravimas, kur abu partneriai nuoširdžiai rūpi vienas kitam, stengiasi pažinti, mokosi neskaudinti be reikalo ir žino, kas jiems svarbiausia gyvenime. Be šito pagrindo santuoka lieka be sutuoktinių – tik tuščia sutartis, žadėjusi daug, bet nesuteikusi nieko tikro.